Στο βαρύ, λίγο φως του νεφοσκεπούς πρωινού, το γαλανόλευκο της ελληνικής σημαίας συγγενεύει περισσότερο με γκρί του ουρανού παρά με τα έντονα χρώ ματα που είναι αποτυπωμένα στην μνήμη μας. Ισως να μην φταίει ο καιρός, αλλά οι καιροί.

Το βάθρο για τους επισήμους στημένο, ο θηρεός της Ελληνικής Δημοκρατίας, τα εθνικά σύμβολα, ο διακοσμημένος χώ ρος έτοιμος να τους υποδεχτεί. Κάποιο

τμήμα της πολιτικής, στρατιωτικής εκκλησιαστικής εξουσία και οι τοπικοί άρχοντες. Ο εορτασμός της 25
ης
Μαρτίου. Άδηλο ποιος είναι ο ρόλος του. Σήμερα, στη φουρτούνα του Δ.Ν.Τ. και στην ευρωπαϊκή θύελλα μοιάζει τόσο απόμακρος όσο και επίκαιρος.

Μερικοί, ακόμα, τον μετατρέπουν σε υλικά για να κτισθεί η όποια εθνική συνείδηση. Άλλοι τον αγνοούν. Σήμερα, επτά μόλις χρόνια πριν την συμπλήρωση δύο αιώνων από το πελώριο ’21, η τύχη της πατρίδας μοιάζει περισσότερο από ποτέ αμφίβολη. Κι ας με συγχωρέσουν, για αυτή την κουβέντα, όσοι άφησαν την τελευταία τους πνοή στο Τεπελένι, ή στα εκτελεστικά αποσπάσματα των Γερμανών επι Κατοχής. Ας με συγχωρέσουν επίσης όσοι έδωσαν οτιδήποτε για να κυματίζει η γαλανόλευκη. Φρονώ πάντως, ότι το ’21 αποτελεί το καλύτερο μάθημα για την κατανόηση του Σήμερα.

κατά πως το εξέφρασε ο Δημήτρης Φωτιάδης πριν 40 χρόνια:

«…Δύο ήταν τα Εικοσιένα: το ένα του λαού και των πιο προοδευτικών ανθρώπων εκείνου του καιρού, το άλλο των κοτζαμπάσηδων, και των πολιτικάντηδων. Του πρώτου οι ρίζες αντλούνε τους χυμούς του από τα «Δίκαια του ανθρώπου» του Ρήγα Βελεστινλή, πάνω στο άλλο πέφτει βαρύς ο ίσκιος της «Πατρικής Διδασκαλίας» του Μακαριώτατου Πατριάρχη της Αγίας Πόλης της Ιερουσαλήμ Κυρ – Άνθιμου – ή πιο σωστά του Γρηγορίου…»

Ο μπάρμπα Γιάννης Σκαρίμπας, το προχωρά ακόμα πιο πολύ :

«…Τους κατηγοράμε και τους λέμε: Λέτε ψέματα – δεν είναι αυτό το ’21: Το Πατριαρχείο το αφόρισε. Οι πρόκριτοι και οι Ιεράρχες το χλεύασαν. Ο Καποδίστριας του γύρισε τις πλάτες του. Ο Κοραής μας το μυχτήρισε. Ο Καραντζάς, ο Μαυροκορδάτος και ο Ιγνάτιος το ξεπούλαγαν στους ξένους..»

Και κάνει λόγο για:

«αγνοητζήδες ή ψευτάδες, πανηγυριστές και δοξολόγοι, «δοξαπατρίδιδες και δεκάρικοι», σταυροκοπήτες και Μυχάουζενς, λευτεραντζήδες και «κυριελέηδες» και όλοι όσων «γαστροραγούνε» τα στομάχια τους από το αγαπάτε αλλήλους και… τις γαρίδες»

οι οποίοι όπως σπαραξικάρδια σημειώνει ο Θάνος Φιλικός, της στρατιωτικής δικτατορίας μεσούσης, τον Μάρτιο του 1971, στο περιοδικό «Δημιουργίες» τ. 11 – 12:

«…άδειασαν την πατρίδα και την ελευθερία της τόσο, που καμιά φορά, Θεός συγχωρέσει μας, μισούσαμε και την πατρίδα και την ελευθερία.»

Ας ολοκληρωθεί τούτο το σημείωμα, με τις λέξεις του Σκαρίμπα που, 42 χρόνια νωρίτερα, ολοκλήρωνε τον πρώτο του «τόμο», με τίτλο «το ‘21 και η αλήθεια», με τρόπο πιο μεστό, πιο Ελληνικό και πιο επαναστατικό από πολλούς άλλους επίσημους λόγους:

«Παιδιά τελείωσα. Κλείνω την αυλαία. Ταπεινό το βιβλίο μου, λαουτζίδικο. Που είναι οι χρυσόδετες «Τριλογίες» του κ. Κ. Τσάτσου και οι πολύτομοι φιλοσοφικοί Νιαγάρες του κ. Γρ. Κασιμάτη. Μικρό, σαν ‘να κοχύλι του γιαλού, που αν στ’ αφτί σου το ζυγώσεις, θ’ ακουρμαστείς μέσα του όλην τη βουή του ’21. Θ’ ακούσεις εκεί τ’ αλογοπέταλα και τη βροντώδικη ιαχή του Κολοκοτρώνη «Ίτε παίδες Ελλήνων», τα φτερωτά θούρια του Ρήγα του Βελενστινλή. «Ως πότε παλικάρια» Θ’ ακούσεις τους κτύπους της καρδιάς τουνού του έθνους καρδιάς που (παρά του «αττικίζοντας», τον 6ο στόλο και τα θαύματα της Μεγαλόχαρης) δεν έπαψε να πάλλει από τρεις χιλιάδες χρόνια»